Cântarea Cântărilor - Comentarii W. McDonald

Cântarea Cântărilor ne este prezentată ca fiind a lui Solomon, deşi titlul s-ar putea traduce şi prin „despre Solomon"

II. SULAMITA LA CURTEA LUI SOLOMON SE GÂNDEŞTE LA IUBITUL EI PĂSTOR, DE CARE E DESPĂRŢITĂ, VORBINDU-LE DOAMNELOR DE LA CURTE DESPRE EL ŞI DESPRE EA (1:2-8)

Sulamita tânjeşte de dor după sărutările iubitului ei păstor. Apoi, imaginându-şi că el s-ar afla lângă ea, îi spune că iubirea lui este mai de preţ decât vinul. Comparând virtuţile sale cu balsamul mirositor, ea crede ca acesta e motivul pentru care fecioarele o iubesc. Totuşi ea aşteaptă cu îmfrigurare ca el să vină şi s-o ia la el. În zadar vor încerca fiicele Ierusalimului să vină şi ele. Regele Solomon a dus-o pe Sulamita în încăperile sale, probabil pentru a face parte din haremul său, împotriva voinţei sale. Când fiicele Ierusalimului îşi însuşesc sentimentele nutrite de ea pentru iubitul ei, Sulamita spune că aprecierea lor faţă de el este întru totul justificată.

Spre deosebire de tenul lipsit de culoare al domniţelor de la curte, rustica Sulamita a stat mult timp la soare, ca păzitoare a viilor, drept care este arsă de soare şi negricioasă, dar frumoasă. (Cuvântul ebraic tradus prin „dar" (we) mai poate fi tradus (cu şi este adesea tradus) prin „şi." în acest caz traducerea literală ar fi: „neagră şi frumoasă.")

Gândul Sulamitei zboară spre iubitul ei. Ea se întreabă unde îşi paşte el turma şi unde se opreşte pentru odihna de la amiază. Ea nu pricepe de ce nu este el alături de ea, de ce trebuie să poarte o maramă pe faţă în prezenţa altor bărbaţi, consideraţi de ea mult mai prejos decât iubitul ei.

Fiicele Ierusalimului (Traducătorii ediţiei NKJV consideră că versetul 8 reprezintă cuvintele Preaiubitului, în consecinţă ele neavând un ton sarcastic. Preaiubitul şi Solomon sunt consideraţi una şi aceeaşi persoană, mai degrabă decât rivali care se luptă pentru a cuceri iubirea Sulamitei. Trebuie subliniat că titlurile din NKJV, New Scofield sau din oricare altă versiune a Bibliei sunt adăugate de editori, nefăcând parte din textul original) sugerează pe un ton sarcastic că-l va găsi, poate, dacă va merge pe urmele oilor sale.

III. SOLOMON ÎI FACE CURTE ŞULAMITEI, DAR EA RĂMÂNE RECE LA LAUDELE SALE (1:9-2:6)

Solomon începe acum să-i facă curte Sulamitei. El o aseamănă cu un telegar înhămat la carul lui Faraon, căutându-i obrajii aşezaţi între cercei şi gâtul împodobit cu şire de mărgăritare.

Exprimându-se la persoana întâi plural (pluralul editorial), el promite că va făuri pentru ea lănţişoare aurite, cu picături şi crestături de argint. (Traducerea NKJV consideră pronumele „noi" la propriu, drept referire la fiicele Ierusalimului)

Sulamita nu e impresionată de cuvintele de laudă ale regelui la adresa frumuseţii ei, deoarece gândul îi stă doar la iubitul ei. Când regele stă la masă, ea are propria ei sursă de mireasmă: un săculeţ cu nard păstrat ca amintire de la păstorul ei iubit. El este pentru ea ca ciorchinele de ienupăr în viile din En Ghedi.

Din nou Solomon încearcă s-o cucerească, de data aceasta preamărind frumuseţea sa şi comparându-i ochii cu cei ai unei porumbiţe.

Dar Sulamita pare să schimbe conversaţia, în mintea ei, spunându-i iubitului ei cât de frumos este. Pentru ea pajiştea de iarbă este patul lor, cedrii acoperiş sălăşluirii iar ca adăpost au chiparoşii. Cu alte cuvinte cadrul iubirii lor este pastoral, iar nu un palat.

Fecioara se declară lipsită de frumuseţe şi nevrednică de iubirea lui. Când se aseamănă cu trandafirul din Şaron şi cu crinul de prin vâlcele, (în proza, în poezie şi în imnologie, Domnul nostru a fost asemănat cu crinul din vale şi cu trandafirul de Şaron. Este o asemănare cât se poate de valabilă, chiar dacă nu acesta este gândul avut în vedere în acest pasaj) ea nu se referă, la florile cultivate în înţelesul dat de noi „trandafirilor" sau .,crinilor," ci probabil la florile ce cresc sălbatic pe câmp, la anemone sau poate la ,,narcisul din câmpie."

Se pare că Solomon a auzit afirmaţiile ei cum că ar fi lipsită de frumuseţe, deoarece o asigură că este ieşit din comun de frumoasă. În comparaţie cu alte fecioare, ea este ca un crin între spini.

Reluând tema peisajului rural, ea îşi vede iubitul ca un măr cultivat între arborii sălbatici din pădure. Pentru ea fusese o desfătare să se afle în prezenţa sa, părtăşia cu el fiindu-i dulce.

De fapt să stea alături de el a fost aidoma şederii într-o casă de ospăţ, deasupra aflându-se mereu drept steag iubirea lui. Biruită de gândul iubirii sale pentru ea, Sulamita cere turte cu smochine şi mere care s-o întărească. I se pare că el este aievea cu ea, ţinând-o în braţe.

Adresându-se în continuare fiicelor Ierusalimului, Sulamita rosteşte cuvintele ce formează mesajul cheie al cărţii, conform căruia exista un timp anumit pentru dragoste; nefiind indicat ca ea să fie trezită prin mijloace carnale (cum încerca regele să facă). Ea le jură, pe cerboaice, pe gazelele de pe câmp, să nu trezească dragostea până nu-i va fi voia! Cu alte cuvinte, „dragostea nu e un bun ce se poate cumpăra sau obţine cu forţa; nu te poţi preface că iubeşti. Dragostea este spontană; este un bun ce se dăruieşte de bună voie, cu sinceritate. Dacă Israelul ar fi respectat acest principiu de bază, nu ar fi fost necredincios faţă de Iehova.

V. SULAMITA ÎŞI AMINTEŞTE DE VIZITA PE CARE I-A FĂCUT-O IUBITUL EI PĂSTOR, CE A FOST ÎNSĂ ÎNTRERUPTĂ DE ORDINUL FRAŢILOR EI DE A SE ÎNTOARCE LA LUCRU (2:8-11)

În aceste versete fecioara îşi aminteşte de o vizită pe care i-a făcut-o iubitul ei, cum a venit el săltând peste coline, trecând din munte-n munte, ca o gazetă sau ca un pui de cerb. Şi iată-l pe prispă, cum se uită printre gratii. I-a auzit glasul. „Vino!" i-a spus el. Iarna a trecut, ploaia a stat. Primăvara şi-a făcut simţită prezenţa, cu smochinii ce-şi dezvelesc mugurii şi florile de vie ce parfumează văzduhul. „Scoală, draga mea, şi vino!" o îndeamnă el. Poate că ea nu a răspuns imediat la invitaţie, deoarece în continuare el o roagă să vină la fereastră, ca să-i vadă faţa şi să-i audă glasul. Până aici ea a fost ascunsă de privirile lui, ca o porumbiţă în crăpăturile stâncii sau în loc prăpăstios.

Orice posibilitate de a fi dat curs invitaţiei sale a dispărut în momentul în care s-au ivit fraţii ei, poruncindu-i ei şi însoţitoarelor sale (căci în original se întrebuinţează aici un pronume la plural) să prindă vulpile şi puii acestora, care stricau via într-o perioadă critică, când aceasta era în floare.(Forma de plural „prindeţi" se poate explica prin probabilitatea ca aceste rânduri (extrem de melodioase şi ritmate în original) să alcătuiască un cântec al viticultorilor. Otto Zockler scrie că „versetul acesta este cântecul unui viticultor sau cel puţin un fragment dintr-un asemenea cântec" şi că toţi comentatorii din vremea sa ce nu sunt alegorişti sunt de acord cu opinia sa)

A fost un moment de dezamăgire pentru Sulamita, dar ea s-a consolat cu faptul că ea şi iubitul ei îşi aparţineau unul altuia. Prin urmare, ea spune, de fapt: „Vino din nou, până nu se răcoreşte ziua, până nu se-ntinde umbra serii. Vino, dragul meu, săltând ca o căprioară, ca un pui de cerb peste munţii Beter" (sau „munţii care ne despart)."

VI. FECIOARA VISEAZĂ CĂ A AVUT O ÎNTÂLNIRE CU PREAIUBITUL EI

Acum fecioara îşi aminteşte de un vis în care se făcea că s-a dus la o întâlnire cu iubitul ei. Într-o noapte l-a căutat, dar, negăsindu-L, s-a dus în cetate, cutreierând străzile şi pieţele, întrebându-i pe toţi cei ce-i ieşeau în cale, inclusiv pe străjeri, dacă nu l-au văzut cumva. Apoi dintr-o dată îl găseşte, îl îmbrăţişează şi-l duce în casa părintească.

Ea îşi întrerupe naraţiunea, pentru a le îndemna din nou pe fiicele Ierusalimului să nu stârnească iubirea până nu-i va fi voia!

VIII. ALAIUL LUI SOLOMON SOSEŞTE LA IERUSALIM

Aici intervine o schimbare de decor, prezentânduni-se scena maiestuoasă a sosirii alaiului regal al lui Solomon la Ierusalim, întrebarea care se subînţelege din context este următoarea: „Cine poate să reziste propunerilor romantice ale unui rege atât de glorios?" La care răspunsul subînţeles este: „Sulamita poate," pentru că ea rămâne fidelă iubitului ei, nevoind să audă nici un alt glas. Spectatorii situaţi de-a lungul traseului paradei sunt plini de bucurie la vederea regelui, în atmosfera înmiresmată de smirnă şi tămâie. Ei văd palanchinul lui Solomon, păzit de şaizeci de ostaşi înarmaţi. Înăuntru sunt stâlpii de argint, pereţii de aur curat, patul de purpură şi covorul ţesut cu măiestrie de fiicele Ierusalimului. Cetăţenii Sionului sunt chemaţi să-l întâmpine pe Regele Solomon, care poartă coroana ce i-a dăruit-o mama sa în ziua nunţii sale.

IX. DIN NOU SOLOMON ÎNCEARCĂ S-O CUCEREASCĂ PE FECIOARĂ, ACEASTA RĂMÂNÂND NEPĂSĂTOARE LA FARMECELE SALE (4:1-6)

Există deosebiri de vederi în rândul celor care susţin teoria existenţei a trei personaje principale în Cartea Cântărilor cu privire la identitatea vorbitorului în aceste versete: este vorba de Solomon sau de păstor? Noi credem că este Solomon, cel cu multe neveste, care tocmai a revenit la Ierusalim şi a încercat din nou s-o cucerească pe Sulamita. El o zugrăveşte în culori vii, prezentându-i ochii ca de porumbiţă ce-l privesc de după vălul străveziu. Părul ei pare a fi de capre ce coboară de pe Muntele Ghilead (Galaad). Dinţii ei albi îi amintesc de oiţe tunse, ce ies din scăldătoare făcând două şiruri strânse şi neavând nici o ştirbitură. Buzele ei sunt ca nişte cordeluţe purpurii, simetria gurii ei fiind desăvârşită. Obrajii îi sunt ca două jumătăţi de rodii. Gâtul e ca turnul lui David - întruchiparea tăriei şi a demnităţii. Cei doi sâni ai ei sunt ca doi pui de căprioară, sugerând graţie şi fineţe.

Sulamita îl întrerupe pe Solomon, spunându-i că rămâne nepăsătoare la flatările sale, gândul fiindu-i îndreptat spre revederea cu iubitul ei. Când se va răcori ziua şi se vor întinde umbrele serii, ea va veni la păstorul ei iubit, adică la colina de mirt şi la muntele de tămâie. (Redactorii traducerii NKJV consideră acest verset parte integrantă din cuvântarea Preaiubitului.)

X. ÎNTRE TIMP SOSEŞTE TÂNĂRUL PĂSTOR, RUGÂND-O PE FECIOARĂ SĂ PĂRĂSEASCĂ IERUSALIMUL ŞI SĂ VINĂ ÎN CASA PE CARE ŞI-AU PLĂNUIT-O LA TARĂ. SULAMITA RĂSPUNDE AFIRMATIV LA RUGĂMINTEA SA (4:7-5:1)

În acest punct se arată păstorul, îndemnându-şi logodnica să vină cu el din Liban şi lăudându-i frumuseţea, buzele, hainele înmiresmate, adică viaţa ei curată, castitatea ei. (Redactorii traducerii NKJV cred că nu există indicii aici care să justifice opinia că am avea un vorbitor diferit. Mai degrabă, ei consideră versetele acestea ca parte integrantă din vorbirea Preaiubitului). El spune că ea e o grădină încuiată (sau „împrejmuită"), o grădină în care e o fântână, un izvor de apă vie. O grădină cu roade scumpe.

În limbaj poetic, ea îi spune să intre în grădină şi s-o ia în stăpânire.

a Acum păstorul răspunde la invitaţia pe care i-a adresat-o, Sulamita la 4:16, spunând că el intră în grădină pentru a mânca din roadele ei alese, pentru a se hrăni din fagurele de miere, a bea vin şi lapte.

b Ultima parte a versetului 1 pare să fie un îndemn anonim adresat de unii spectatori interesaţi celor doi îndrăgostiţi.(Redactorii traducerii NKJV sunt de acord, numindu-i pe oamenii aceştia, prietenii Lui)

XI. SULAMITA ÎŞI AMINTEŞTE DE UN VIS TULBURĂTOR ÎN CARE EA NU L-A VĂZUT DIN PRICINA LETARGIEI EI (5:2-8)

Aici fecioara îşi povesteşte visul în care se făcea că iubitul ei, cu capul plin de rouă şi părul ud de vlaga nopţii, bătea la uşă, rugând-o să deschidă. Când însă ea a şovăit, deoarece se îmbăiase deja, pregătindu-se de culcare, el şi-a retras mâna de la uşă. În cele din urmă însă ea s-a ridicat să-i deschidă uşa. Din mână mir i-a picurat, mir ce din degete i-a curs pe închizătoarea uşii. Dar iubitul ei a plecat între timp. Ea l-a tot căutat, dar nu l-a găsit. Apoi, străjerii, neînţelegându-i adevăratul caracter, au lovit-o, luându-i vălul.

Cuprinsă de întristare, ea le roagă pe fiicele Ierusalimului să-i spună dacă-l vor întâlni cumva, că ea încă îl iubeşte la fel de fierbinte ca mai înainte.

Dragostea ei nepieritoare pentru un simplu pastor trezeşte interesul fiicelor Ierusalimului, care nu pricep cum poate cineva să refuze dragostea lui Solomon. preferând-o pe aceea a unui băiat de la ţară, drept care o roagă să le spună ce calităţi deosebite are iubitul ei.

Asta îi dă Sulamitei prilejul ce şi-l dorea de a preamări frumuseţea iubitului ei, ce este „întâiul între zece mii." Recurgând la o abundenţă de metafore şi similutidini pline de măiestrie, ea spune că iubitul ei e alb şi rumen, cu capul ca aurul curat, cu părul ondulat, negru-închis, pană de corb. Ochii lui sunt porumbei, ce în lapte trupu-şi scaldă, la izvor stând mulţumiţi. Pe scurt, totul e fermecător în al ei mire!(Pornind de la interpretarea cristologică a cărţii, expresiile „cel mai frumos dintre zece mii" şi „fiinţa lui e plină de farmec" au fost aplicate la Domnul nostru, în predici şi în cântări. În special în sens spiritual, aceste aplicaţii sunt întru totul justificate, chiar dacă contextul original nu le-a avut în

vedere).

Acum curiozitatea fiicelor Ierusalimului a fost trezită de-a binelea, ele fiind nerăbdătoare să-l vadă pe acest model de virtute şi frumuseţe masculină. „Unde-a plecat al tău iubit, ca să-l căutăm şi noi împreună cu tine?" întreabă ele.(În cadrul interpretării cristologice, mărturia dată de mireasă (biserica) frumuseţilor preaiubitului ei (Cristos) îi determină şi pe alţii sa-L caute.)

Răspunsul fecioarei este înadins vag şi evaziv, ea mulţumindu-se să spună că el s-a dus în grădina lui. În definitiv, de ce trebuie să le spună? Oare nu este ea a lui? Nu-i aparţine pe de-a întregul, fiind a lui pe veci?

XIII. SOLOMON ÎŞI REIA ÎNCERCĂRILE DE A O CUCERI PE ŞULAMITĂ

Din nou îşi face apariţia Solomon, încercând s-o cucerească pe Sulamita. În limbaj specific culturii Orientului Mijlociu, în cuvinte pline de farmec, el laudă frumuseţea ei, oprindu-se în special asupra trăsăturilor feţei. În mare se repetă descrierea de la 4:1-3. Pentru Solomon Sulamita le întrece în frumuseţe pe şaizeci de regine şi optzeci de concubine, precum şi fecioare fără număr. Nu numai că ea a fost favorita mamei ei, dar şi reginele şi concubinele i-au cântat osanale, zicând: „Cine-i aceasta... care ca zarea străluceşte şi ca luna-i de frumoasă, ca soarele-i de luminoasă şi ca oastea de război temută?"

XIV. SULAMITA LE EXPLICĂ DOAMNELOR DE LA CURTE MODUL NEAŞTEPTAT ÎN CARE A FOST ADUSĂ LA PALAT (6:11-13)

Sulamita face să devieze propunerile lui Solomon cu ajutorul unei explicaţii obscure, probabil sugerând că ar fi sosit carul regelui pe când se afla la câmp să vadă dacă a dat viţa de vie şi dacă merii au înflorit. Intenţia ulterioară a regelui de a o duce la palatul său de la Ierusalim nu figurase în planurile ei, după cum nu dorise acest lucru.

Când dă să plece, fie Solomon împreună cu fiicele Ierusalimului, fie prietenii săi o cheamă înapoi, ca să-i admire din nou frumuseţea. Dar ea întreabă cum se face că ei doresc să privească o fată ca ea, care nu se evidenţiază cu nimic. Al doilea rând al versetului este dificil de tradus. Termenul camps (din limba engleză, însemnând „tabere", n.tr.) (în ebraică mahanaim) la care se referă Sulamita ar putea însemna o horă în care se prind două grupuri de dansatori (vezi ediţia ortodoxă: „ca la hora din Mahanaim"; în această ediţie versetul 13 din capitolul 6 este versetul 1 din capitolul 7, n.tr.)

XV. ULTIMA ÎNCERCARE A LUI SOLOMON ŞE DOVEDEŞTE ZADARNICĂ (7:1-10)

Solomon continuă s-o copleşească pe Sulamita cu laude, scoţând în evidenţă aspectul fermecător al trupului ei, comparând-o cu locuri renumite din ţinuturi îndepărtate: Heşbon, Bat Rabim, Damasc şl Muntele Cârmei. Apoi o înfăţişează sub imaginea unui palmier falnic, exprimându-şi dorinţa de a o îmbrăţişa. Iar când o îmbrăţişează, constată că sânii ei sunt ca nişte ciorchini de struguri iar suflul gurii ei ca mirosul de mere. Sărutarea ei mai dulce ca vinul.

Fecioara completează propoziţia, spunându-i că vinul ei nu e pentru Solomon, ci pentru iubitul ei. Ea este a lui, a celui drag, iar nu a regelui. Şi pe când rostea acestea cuvinte, ea era conştientă că păstorul tânjea de dor după ea.

XVI. SULAMITA CONVERSEAZĂ CU IUBITUL EI, PĂSTORUL, CARE A VENIT S-O IA DE LA PALAT (7:11-8:2)

Între timp păstorul, iubitul Sulamitei, a sosit la Ierusalim, ea putând merge acum pe câmp şi la ţară, împreună cu el. Ea anticipează aceste momente când va păşi alături de el, ieşind în zorii zilei la vie ca să vadă dacă au înmugurit via şi merii, dacă sunt aproape de-nflorit. În acest cadru pitoresc, unde mandragorele miresme varsă, ea îi va da dezmierdările ei şi toată iubirea pe care i-a păstrat-o.

Sulamita este cea care vorbeşte şi în aceste versete. Dacă păstorul ar fi doar fratele ei, atunci l-ar fi putut săruta prelung şi nimeni nu ar fi îndrăznit să-i facă vreun reproş. L-ar duce în casa mamei sale şi i-ar da vin bun şi must de rodii.

XVII. ULTIMA ADRESARE A SOLEMNULUI SFAT CĂTRE FIICELE IERUSALIMULUI

În cadrul unei paranteze adresate fiicelor Ierusalimului, Sulamita se vede în braţele sale, după care le atrage atenţia să nu stârnească dragostea până ce nu va voi ea.

a În satul ei de baştină, localnicii o văd venind de la Ierusalim şi o întreabă cine este aceea care se suie din pustiu, rezemată de preaiubitul ei?

b Apoi, când îndrăgostiţii se apropie, păstorul se referă la locuri binecunoscute amândurora - sub măr, unde a început să se înfiripeze dragostea lor şi unde s-a născut ea.

Sulamita propune să-şi reînnoiască jurămintele de credincioşie reciprocă, în cuvinte de mare frumuseţe, ce-au fost citate de atâtea ori de-a lungul veacurilor, ea afirmă că nu există nici un rival pentru dragostea ei, care e tare ca moartea, de nestins şi nepreţuită („de-ar da cineva pentru iubire toate comorile casei sale, cu dispreţ ar fi respins acela.")

Cu ani în urmă, pe când plănuiau viitorul tinerei Sulamita, fraţii ei au luat această decizie. Dacă-şi va dovedi castitatea, puritatea şi credincioşia, îi vor dărui drept zestre o coroană de argint. Dar dacă, dimpotrivă, îşi va dovedi promiscuitatea, fiind accesibilă ca o uşă, o vor ascunde, izolând-o.

Fecioara îi asigură ca, acum la vârsta măritişului, ea a fost demnă de toată cinstea, ca un zid - lucru ştiut de iubitul ei. Ea le spune despre via lui Solomon de la Baal Hamon, cu numeroşii lucrători ce au grijă de ea.

Dar pe Sulamita n-a interesat-o această vie, deoarece are propria ei vie, adică pe iubitul ei, păstorul. Cât despre ea, Solomon n-are decât să-şi păstreze pentru el averile!

În prezenţa martorilor, păstorul o roagă să i se dăruiască acum în căsnicie, spunând „Da."

În limbaj figurat, ea îi spune preaiubitului ei să se grăbească să şi-o însuşească! Şi aşa se încheie cartea, care a fost numită: Confirmarea de către Vechiul Testament a monogamiei, în contextul celui mai grav caz de poligamie întâlnit pe paginile Scripturii. Este un îndemn fierbinte adresat Israelului din vremea lui Solomon să se întoarcă la idealul de iubire şi căsnicie dăruit de Dumnezeu.